

Hodnocení Koncepce rozvoje a spolupráce knihoven Královéhradeckého kraje na období 2009-2013

Koncepce byla velmi podrobně zpracovaná. Přílohy (Socioekonomická charakteristika kraje, Regionální funkce knihoven, Programy pro podporu knihoven) a síť veřejných knihoven (analýza a struktura sítě knihoven na území kraje) jsou platné i pro další období, nebude zapotřebí je podrobně rozebírat a bude stačit reflektovat pouze změny. Jednotlivé body, které v hodnocení neuvádíme, byly průběžně plněny a nebyly k nim připomínky. Kurzívou jsou uváděna doporučení pro novou koncepci.

Hodnocení:

Strategie dalšího rozvoje veřejných knihovnických a informačních služeb (VKIS) v knihovnách (bod 5, s. 20-23)

Hlavní cíl (rovný přístup ke kvalitním veřejným knihovnickým a informačním službám, podpora celoživotního vzdělávání, zvyšování čtenářské a informační gramotnosti a možnost aktivního využívání volného času pro obyvatele našeho kraje) byl v obecné rovině splněn.

Veřejné knihovnické a informační služby (VKIS)

Jen 24 z 50 profesionálních knihoven plnilo v r. 2011 indikátory standardů. Základní standardy VKIS byly v roce 2011 novelizovány a rozšířeny.

Do nové koncepce doporučeno zařadit jako samostatný bod.

Průzkumů spokojenosti veřejnosti se účastní i neúčastníci, pokud jsou anketní otázky zveřejněny na webových stránkách knihovny.

Bariéry jsou dle možností odstraňovány. Bezbariérový přístup má 101 knihoven (27 %).

Do nové koncepce doporučeno zařadit konkrétní téma: nový standard „bezbariérová knihovna“.

Cílená nabídka služeb pro sociálně znevýhodněné skupiny byla dle možností v jednotlivých knihovnách plněna.

Do nové koncepce doporučeno zohlednit v samostatné kapitole Služby.

V rozvoji elektronických služeb a rozšíření sdílení informačních zdrojů a služeb jsou velké rezervy zejména ve vzájemném sdílení (např. elektronické dodávání dokumentů).

V koncepci bude zapotřebí přesněji definovat základní elektronické služby v oddíle Služby a zařadit tuto oblast do krajského vzdělávání knihovníků (mj. např. Facebook a další komunitní elektronické nástroje).

Rezervy jsou i ve využívání vlastních webových stránek jednotlivých knihoven a v dostupnosti elektronického katalogu. Vlastní webové stránky má 216 knihoven (58 %).

Moderní metody sledování výkonů knihoven jsou dle možností plněny.

Doporučeno pokračovat dle nových standardů a zveřejňovat dosažené výsledky. Podporovat zapojení jednotlivých knihoven do benchmarkingu.

Organizace a zpřístupňování knihovních fondů a informačních zdrojů

Standard 75 % fondu ve volném výběru plní 332 knihoven (89 %). Zpřístupnění fondů přes online katalogy brání zejména finanční bariéry.

V této oblasti doporučeno více využívat grantových možností. Téma digitalizace zařadit jako samostatnou kapitolu do nové koncepce.

V oblasti péče o regionální dokumenty bylo shledáno mnoho dalších nevyužitých možností. *Doporučeno uspořádání seminářů k autoritám a k regionálním databázím v SVK a v dalších knihovnách kraje. Zařadit oblast regionálních dokumentů jako jednu z hlavních priorit. Řešení zpřístupnění licencovaných databází je jednou z priorit celostátní koncepce.*

V nové koncepci doporučeno zařadit do oddílu elektronických služeb.

Oblast digitalizace zařadit podrobněji do nové koncepce v bodu týkajícím se knihovních fondů.

Provozní podmínky knihoven

Dostupnost knihovnických služeb dle standardů znovu zohlednit v nové koncepci.

Technické vybavení (modernizace HW a SW) zařadit v nové koncepci jako podmínku zavádění elektronických služeb knihoven a sdílení IZ.

Vyhlášení dotačních titulů pro knihovny v rámci kraje pro oblasti, které nejsou pokryty státními dotacemi, nebylo splněno. Je poskytována pouze dotace na regionální funkce, která byla zejména v posledním období krácena.

Rozvoj knihoven v kraji v oblasti spolupráce a podpory ze strany různých organizací, sdružení apod. se plní pouze rámcově.

V nové koncepci bude zapotřebí v části Vize zdůraznit aktivní vyhledávání partnerů a spolupracovníků (Spolek pro obnovu venkova, mikroregiony, finanční partneři).

Rozvoj lidských zdrojů

I nadále bude zapotřebí podpořit a rozšířit setkávání (výměna zkušeností, vzdělávací akce) pracovníků všech typů knihoven.

Doporučeno v nové koncepci přesněji formulovat důvody potřeby společných setkávání a realizovat minimálně 1x ročně pravidelné společné setkání (např. k tématu celoroční kampaně).

Pro oblast celoživotního vzdělávání a růst kvalifikace pracovníků je zapotřebí kromě tradičních metod vzdělávání i moderní formy (např. moderní interaktivní prvky, spolupráce s komunitou účastníků na Facebooku). V oblasti e-learningu využívat i nabídku knihoven z jiných regionů. Oddělení služeb knihovnám bylo doporučeno shromažďovat a propagovat e-learningové kurzy.

Problém nedostatečného a nejednotného finančního ohodnocení knihovníků v neprofesionálních (obecních) knihovnách nebyl řešen.

Pro potřeby nové koncepce bude zapotřebí zmapovat současnou situaci v kraji, zohlednit otevírací dobu knihovny a její další aktivity (KK a PK). Při zpracování metodického pokynu

pro zřizovatele následně vycházet z průměrné mzdy v ČR (průměrná hodinová mzda v ČR je 140 Kč/hod., minimální hodinová mzda je pro rok 2013 celostátně stanovena na 48 Kč/hod., průměrná hodinová mzda pracovníků knihoven Královéhradeckého kraje v roce 2012 byla dle statistického zjišťování 102 Kč/hod.).

Další možnosti spolupráce a kooperace (bod 6, s. 24-26)

Mezi knihovnami více propagovat a účelně organizovat vzájemné propojení služeb (MVS, EDD, rešeršní služby a další).

V nové koncepci zohlednit připravovaný Centrální portál knihoven a konkretizovat možnosti sdílených služeb v oddíle Služby knihoven.

Finanční plán (bod 7, s. 26)

Pro zajištění veřejných knihovnických a informačních služeb a jejich další rozvoj je nezbytné finanční zajištění z rozpočtů zřizovatelů knihoven a z krajského rozpočtu. Částka pro období 2009-2013 měla být mírně rostoucí v závislosti na míře inflace a růstu mezd (meziroční nárůst měl činit cca 4 ‰). Nebylo splněno.

Do nové koncepce je doporučena změna názvu kapitoly na Finanční zajištění systému. Vzhledem k potřebě zajištění plnění plánovaných úkolů nové koncepce knihovnictví kraje bude zapotřebí pokusit se vyjednat alespoň návrat k finančnímu zajištění roku 2012.

Řízení, implementace a hodnocení (bod 8, s. 27)

Fungování krajského systému knihoven a využívání finančních prostředků nebylo pravidelně hodnoceno na celokrajských setkáních. K průběžnému hodnocení docházelo pravidelně na poradách ředitelů pověřených knihoven.

V nové koncepci bude zapotřebí vyjmenovat typy zřizovatelů a z toho vyplývající omezení. Více pozornosti bude zapotřebí věnovat hledání doplňkových zdrojů a dalších činností (základní služby musí zajistit zřizovatel) – zmapovat možnosti vyhledávání sponzorů a partnerů. Uvědomit si, že knihovny v regionu mohou společně fungovat jako jeden partner pro velkého sponzora.

Hradec Králové 28. 5. 2013